

Historia. 10 lutego 1940. Złowrogie słowo – Sybir

Po wybuchu II wojny światowej uczestnicząc wspólnie z Trzecią Rzeszą w rozbiórce Polski Związek Sowiecki zajęł ponad 190 tys. km kw. obszaru II RP, z ludnością liczącą ok. 13 mln osób. Już w grudniu 1939 r. w Moskwie zapadła decyzja o deportacji ludności cywilnej z terenów okupowanych w głąb Związku Sowieckiego na Syberię. Przebieg wywózki nadzorował osobiście zastępca szefa NKWD. W nocy z 9 na 10 lutego 1940 r. miała miejsce pierwsza wywózka 220 tys. osób. Łącznie w masowych deportacjach wywieziono z Polski około 1,3 mln osób. Wywózki Polaków z terenów II RP wcielonych do ZSRS trwały aż do 1956 roku!

pomnik Golgota Wschodu na Cmentarzu Łostowickim w Gdańsku. Fot. Paweł Glanert.

Ludność cywilną wywożono całymi rodzinami, dając im niespełną godzinę na spakowanie dobytku. Nie wszyscy przetrwali trwającymi tygodniami podróży w bydlęcych wagonach. Dla tych, którzy przeżyli, rozpoczęła się walka o przetrwanie. W PRL deportacje Polaków na Syberię stanowiły temat tabu. Dopiero po 1989 r. rozpoczęły się badania i tworzenie miejsc pamięci, np. pomnik Golgota Wschodu na Cmentarzu Łostowickim w Gdańsku.